

stiller, at Kapitelstarten nogle Steder allerede sættes amtsviis; men det undrer mig, at han ikke nævnte Bornholm, hvor dette ogsaa finder Sted; dernæst gjælder dette ogsaa for Ribe, Ringkjøbing og Veile Amter, ligesom ogsaa, hvad den ærede Forslagsstiller rigtigt bemærkede, for Aalborg Amts Vedkommende. Dernæst sættes Kapitelstarten ogsaa særligt for enkelte Distrikter, som ere mindre end et Amt, saaledes for Møen, og paa Lolland og Falster, som udgjøre eet Amt, sættes der ikke mindre end tre Kapitelstarte, nemlig for forrige Maribo, forrige Høsteb og forrige Nysjøbing Amt. Undertiden ere ogsaa Dele af et Amt lagte hen under et andet Stift; det er saaledes bekjendt, at Dele af Aalborg Amt høre ind under Viborg Stift, og at Dele af Viborg Amt ere lagte ind under Aarhus Stift paa Grund af gamle historiske Forhold, der ere gaaede igjennem mange Tider, idet Viborg Biskop engang pantsatte nogle Herreder til Aarhus Biskop; fra den Tid har dette Forhold bestaaet igjennem Aarhundreder. Nu vil det udøve en overordentlig mærkelig Indflydelse paa Priserne, eftersom man tager større eller mindre Distrikter; paa nogle Steder vil det gjøre Priserne lavere, medens de paa andre Steder igjen ville blive ligesaa meget højere. Naar vi f. Ex. tage Njøbenhavns Amt for sig, saa ville Priserne der uden Tvivl blive meget højere end de nu ere for den større Kreds, medens de derimod i andre Amter i Sjælland ville blive ligesaa meget lavere. Jeg troer derfor, at vi gjøre bedst i at blive staaende ved disse gamle historiske Forhold, som de engang ere givne, og med Hensyn til hvilke der jo er afløst Kontrakter om betydelige Værdier; saa bizart, saa underligt det endog kan see ud, at lade disse Forhold bestaae, saa er det dog det Bedste, man kan gjøre. Jeg kan heller ikke nægte, at jeg vilde have Betænkelse ved at gjøre Forandring med Hensyn til de Maaneder, hvor efter Priserne skulle fastsættes. Skulde man gjøre nogen Forandring i denne Henseende, saa forekommer det mig, at man, som af en æret Taler bemærker, maatte gaae hele Aaret rundt og støtte sig til virkelig konstaterede Markedspriser. Jeg troer imidlertid, at Ideen om at faae Kapitelstarten sat igjennem Markeds-

priserne og ved dem, der repræsenterer Markedet, nemlig Njøbmændene, vilde nødvendigvis gjøre ganske særlige Foranstaltninger, hvorved man kunde sikke sig de virkelige Priser. Forsaavidt man bestemte sig til at gaae hele Aaret rundt ved Beregningen, forekommer det mig, at man under alle Omstændigheder maatte bestemme Forsaldstiden for det enkelte Aars Kapitelstart til den samme som nu, altsaa til 1ste Februar, saaledes at de Priser, der komme efter den Tid, regnes til det følgende Aar. Jeg priser den Mand lykkelig, for hvem det ikke er af nogen Betydning, om han faaer sine Penge 2 Maanedes senere, end han har ventet dem og er berettiget til at faae dem; men de fleste sætte megen Pris paa at faae deres Penge til rette Tid og kunne ikke godt taale at vente 2 Maanedes, og det, at de i eet Aar have maattet vente 2 Maanedes paa deres Penge, erstattes ikke ved, at de igjen næste Aar komme til at vente 2 Maanedes. Det er disse Bemærkninger, jeg som Medlem af Thinget har at gjøre i denne Sag. Som Kultusminister vilde det, som sagt, være mig overordentlig kjær, naar man kunde finde betryggende Bestemmelser for Kapitelstartens Sættelse, uden at det var nødvendigt at tage Præsterne med derved; man kunde maaskee lade Kirkeierne eller Kongetiendeierne indgive Beretning om Kapitelstarten eller lade dem gjøre det skifteviis — det kunde indrettes paa forskjellige Maader. Jeg veed af egen Erfaring, at man let er tilbøjelig til at gaae efter de Priser, man faaer for sit eget Korn, og derfor er en grundig Undersøgelse af det virkelige Forhold overordentlig besværlig for Præsterne.

Formanden: Rigsdagsmanden for Thisted Amts 2den Valgkreds har Ordet for en kort Bemærkning.

Sigt: Jeg vil blot gjøre den Bemærkning til den ærede Forslagsstiller, at han maa have misforstaaet mig; mine Ordinger vare ikke rettede til ham, men til den ærede Rigsdagsmand for Svendborg Amts 6te Valgkreds (S. A. Hansen), der havde sagt, at Præsternes Votum var meget højere end Underbryghedernes.